

GENÇ KIZ, 1983

Linn Ullmann Çağdaş Norveç edebiyatının en önemli seslerinden biridir. New York Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı eğitimi almıştır. Yirmiden fazla ülkede yayımlanmış, en çok satan kitaplar listesine giren altı kitabı bulunan yazar, *Merhamet* (Nåde, 2002) romanıyla Norveç Okur Ödülü'nü almıştır. 1996-1997 yılları arasında Norveç'in önde gelen gazetelerinden *Dagbladet*'te ve 2006-2007 yılları arasında *Aftenposten*'da köşe yazarı ve eleştirmen olarak çalışmıştır. Gazetecilikteki başarılarından ötürü Altın Kalem Ödülü'ne sahiptir. *Huzursuzlar*'dan (De urolige, 2015) önceki romanı *Kıymetli Çocuk* (Det dyrebare, 2011) Norveç'teki "Yılın En İyileri" listesine girmekle kalmayıp *New York Times Book Review* ve *Kirkus Reviews*'in de listelerinde yer almış ve uluslararası başarı kazanmıştır. 2020 yılından itibaren Oslo Edebiyat Evi işbirliğiyle hem yapımcılığını hem de sunuculuğunu üstlendiği bir podcast yayınlamaktadır. *How to Proceed* adlı podcast'inde aralarında Rachel Cusk, Deborah Levy ve Emmanuel Carrère'in de bulunduğu pek çok ünlü konuk yazarla dünya meselelerini ve edebiyatla ilgili konuları tartışmaktadır. İskandinavya'da en çok satan kitaplar arasında yer alan *Huzursuzlar* romanı İskandinav Konseyi Edebiyat Ödülü'ne ve Ulusal Eleştirmenler Ödülü'ne aday gösterilmiştir. 2017 yılında İsveç Akademisi tarafından bütün eserleri için Dobloug Ödülü ile ödüllendirilmiştir. 2022 Aschehoug Edebiyat Ödülü'ne değer görülmüştür. Yazar ve şair olan eşi Niels Fredrik Dahl ile Oslo'da yaşamaktadır.

Banu Gürsaler Syvertsen 1956 yılında İzmir'de doğdu. Boğaziçi Üniversitesi'nde Sosyoloji lisansüstünü bitirdikten sonra eğitimine devam etmek üzere 1981 yılında Norveç'e yerleşti. Norveç Radyo Televizyon Kurumu'nda radyo ve televizyonda, daha sonra web sayfalarında haber, kültür ve çocuk programları yapımcısı ve sunucusu olarak yirmi beş yıl görev yaptı. 1991 yılından bu yana Norveççeden yirmi beş kitap çevirdi.

Yayımlanan çevirilerinden bazıları: Dag Solstad'dan *Bjørn Hansen'e Dair Üçüncü ve Son Roman*, 17. *Roman*, *On Birinci Roman* *On Sekizinci Kitap*, Profesör Andersen'in *Gecesi*, Lise Öğretmeni Pedersen'in *Ülkemize Musallat Olan Büyük Siyasi Uyanışa Dair Anlatısı*, *Mahcubiyet ve Haysiyet*, Jon Fosse'den *Melankoli I-II*, *Üçleme*, Per Petterson'dan *Sibirya Hayali*, *Benim Durumumdaki Erkekler*, *Reddediyorum*, Ingvor Ambjørnsen'den *San Sebastian'da Hüzün*, *Gece Gündüzü Düşlüyor*, *Tavandaki Kukla*, *İnsan Postuna Bürünmüş Köpek*, *Beyaz Zenciler*, Axel Jensen'den *İkarus*, Margit Walsø'den *Sevgili Voltaire*, Levi Henriksen'den *Kar Yağacak*, Knut Hamsun ve H.C. Andersen'den *İstanbul'da İki İskandinav Seyyah*.

Linn Ullmann'ın
YKY'deki kitapları

Huzursuzlar (2022)
Genç Kız, 1983 (2025)

LINN ULLMANN

Genç Kız, 1983

Roman

Norveççeden çeviren
Banu Gürsaler Syvertsen

YAPI KREDİ YAYINLARI

Nils'e

Uyandığında kendini büyük bir ormanda bulmuştu, oradan uzaklaşmaya başladı ama nereye gideceğini bilmiyordu.

BEYAZ AYI KRAL VALEMON*

* Folklor araştırmacıları Asbjørnsen ve Moe tarafından derlenip, 1871 yılında yayımlanmış olan *Norveç Halk Masalları*'nın 90.'sı. (ç.n.)

I
MAVi

On altı yaşımdayım ve kollarımı çapraz kavuşturup önümdeki yüksek masaya yaslanıyor, yanağımı bir koluma dayayıp kameraya bakıyorum. Artık var olmayan ve benden başka kimsenin hatırlamadığı fotoğrafta çıplak omuzlarım biraz görünüyor. Sanırım resmin amacı çıplaklığı çağrıştırmak, verdiği mesaj ise dünyaya açılmak üzere olan genç bir kadının üzerinde bulunması gereken tek şey bir çift sallantılı küpedir, şeklinde.

Ben senin hâlâ var olduğunu düşünmüyordum artık, derken bir buçuk yıl önce eylül ayında bir karaağacın altında karşıma çıkıverdin ve benden seni dinlememi istedin.

Tamamen şeffafsın. Yüz hatların yok. Sıvı gibisin.

Şunu söyleyebilirim: Annemiz seni uykuda doğurdu ve sonra sen kaçtın.

Şunu söyleyebilirim: Seni betimlemek şimdiye dek denediğim en zor şey. Benden imkânsız olan şeyler yapmamı istiyor, yapamıyorum dediğimde de beni dinlemiyorsun.

Zaman zaman annemizin de iki çocuğu olduğunu hissettiğini sanıyorum ama bu düşünceyi elinin tersiyle itiyor. *Böyle reddediyor işte!*

Bu ilkbahar Oslo'nun üzerinde karaağaçların tohumlarını taşıyan kanatlı meyveleri* uçuşuyor, günbegün yerlere dökülüyorlar, sanki hafif bir fırtınaya tutulmuşlar, sessiz ve beyaz, sonbahar yaprakları ya da kirlenmiş kar gibi kaldırımlarda ve parklarda öbek öbek birikiyor, çatıların üzerinden bir sağa bir sola savruluyorlar. İnternette araştırıyorum, iyi haber mi yoksa kötü haber mi veriyor bunlar, *ne anlama geliyor*, bu kadar çok olmaları yani. Bir işaret mi? Sanırım işaretlere ya da işaret olarak algıladığım şeylere fazla önem veriyorum. Karaağaçların tohumlarını taşıyan kanatlı meyveleri esintiyle apartman dairelerinin içine kadar giriyor, yassı pul gibi ince şeyler, bunları dilimizde kabuklu meyve diye isimlendiriyoruz ama hiç de

* Karaağacın içinde tohum taşıyan kanatlı, incecik kuru meyvesinden söz ediliyor. Botanikteki ismi “kanatlı nuks” olup içerisinde tek tohum taşıyan, sert veya odunlaşmış, açılmayan kuru meyve tipidir. (ç.n.)

benzemiyorlar aslında, havada farklı desenler oluşturacak şekilde uçuyorlar. Evlerde zemine, küvete, çarşafılara konuyorlar. *Karaağaçların kanatlı meyvelerinin bol olduğu dönemler* diye arıyorum ama bir şey bulamıyorum. *Karaağaçların tohumlarını taşıyan kanatlı meyveler neye işaret eder* diye arıyorum yine bir sonuç alamıyorum.

Yatmaya devam et dedin, adeta şefkatle, kollarımla seni sarıyorum. Kalkmak istiyordum, sabah olmuştu, Eva'nın salondan gelen sesini duyuyordum, eşim ona bir şeyler söyledi o da güldü, ama sen *hayır* dedin. Sonuçta ben yatmaya devam ettim, cep telefonumdan Amerikalı şair Sharon Olds'la yapılmış bir söyleşiyi dinliyordum. Sharon artık makyaj yapmamasının nedenlerinden biri olarak insanları ürkütmek istediğini gösteriyordu. Yeterince yakınımaya geldiklerinde bir şeyin farklı olduğunu, bir şeyin tam yerine oturmadığını görecektler. Ben embriyon gibiyim, diyordu (o an seni düşündüm), kaşı, gözkapağı, ağzı olmayan.

Bense tam tersine bunların hepsine sahibim (kaş, gözkapağı ve ağız) ve şimdi anlatacağım fotoğraf 1983 kışında Paris'te A tarafından bir fotoğraf stüdyosunda çekildi. Kulağımdan sarkan strass küpelerim pahalı şeyler değildi hatta tam tersine, annemle paylaştığım New York'taki apartman dairesinde bulunan odamda bir kutu dolusu böyle camlardan yapılmış elmas taklidi küpem vardı. Uzun, sallantılı küpler. Parıltılı küpeler. Strass. Bijuteri. Küpenin kulak memesine yakın olan taşı maviydi, onu iyi hatırlıyorum.

• • •

1983 yılının ocak ayında Bloomingdale's mağazasından satın alınan yeni mavi yün mantom yere kadar uzanıyor, belinde bir kuşağı var. On altı yaşındayım. A New York'ta yaşıyor ama bir evi de Paris'te. Belki bir gün sen de gelirsin benimle, diyor.

• • •

Yedi ya da sekiz yaşındayken, sonra on bir yaşındayken, üçüncü-